

pri kočijažu. „Baron“ vso pot ni spregovoril besedice, marveč se naslonil v kot in mi kazal zaničljivo hrbet.

Bila je že noč, ko se pripeljemo do mestica P. Izročivši vjetnike jetničarju, se podam na svoj dom sestavljati si načrt, po katerem sem jih hotel drug dan izpraševati. Tudi naredim začetek poročila do višje sodnije, konec sem hotel še le dostaviti, ko bi izprašal vjetnike.

Drugi dan ukažem najprej pripeljati „barona“. Vidi se mu na obrazu in pomečkani obleki, da je imel nemirno noč in da mu oči ni zatisnilo spanje.

„Kako vam je ime?“ ga vprašam.

„Baron Kronberg, kakor vam je že znano“, se odreže osorno.

„Tako ste se imenovali v toplicah, a to ni vaše pravo ime, vi niste plemenitega stanu.“

„No, če to bolj veste, čemu me prašate?“ odgovori še bolj osorno in nadaljuje: „Ali bom zdaj zvedel, zakaj ste tako z mano ravnali, naredili mi tako sramoto?“

„Mirno! Vse boste zvedeli. Za zdaj le odgovarjajte, prašal bom jaz. Kako je vaše pravo ime?“

„Dokler se mi ne pové, zakaj se mi je to zgodilo, ne odgovarjam na nobeno vprašanje.“

„Dobro! Vam je znano mesto M.“

„Nisem bil nikdar tam.“

„Tedaj tudi niste poznali neke vdove z imenom Reberjeva?“ vprašam in vprem oči va-nj.

Njegovo ako se mi mahoma vmakne in vse truplo se strése, a le za migljaj časa; potem me pogleda z ono predrznostjo, ki se nahaja le pri oguljenih in vtrjenih hudodelnikih, in se odreže:

„Čemu vsa taka vprašanja? Če mesta ne poznam, tem manj bom poznal v njem bivajoče ljudi. Sploh se mi zdi, da se gledé moje osebe motite. Zato vam tu še enkrat povem, da sem baron Kronberg. Dokler mi tega ne verjamete, bom na vsa druga vprašanja molčal, ob svojem času pa tirjal zadostenje od vas.“

„Kakor vam drago. Za zdaj imate pa opravičiti se suma, ki je padel na vas. Čujte tedaj! Opravičen sum leti na vas, da ste umorili vdovo Reberjevo in si prisvojili njeno denarno premoženje.“

„Jaz!“ se čudi jetnik z zategnjenim glasom in isto predrznostjo, ki jo je že prej pokazal. „Gospod, za to sumničenje mi bote dali še posebno zadostenje.“

„Prav rad! Ali dokler se ne opravičite, vam ne bom mogel dati nobenega zadostjenja.“

„Nezaslišano, nesramno! Kje imate le najmanjši dokaz, najmanjši vzrok za tako peklensko natolcevanje?“

„Vzrokov imam dosti, dokazov iščem“, odgovorim jaz zdaj popolnoma gotov, da imam pravega morilca v pestéh in da mi dokazov ne bo težko najti, če bi tudi zatoženci hoteli tajiti.

Te moje besede ga spravijo vendar malo ob dozdaž kazani pogum; vendar ga, kakor se vidi, ni še volja podati se, zato vnovič reče, da na tako nezaslišano sumničenje in tako razžaljiva vprašanja on nima odgovora. Pri tem tudi ostane, ni mi moč nobene besede več iz njega spraviti, zato ga ukažem odpeljati nazaj v samotno ječo. (Dal. prih.)

Naši dopisi.

Iz Celovca 30. aprila. — Tudi pri nas smo zadnje dni tega meseca imeli viharne dneve; imeli smo namreč nove volitve mestnega odbora. Kakor ste v Ljubljani srečno zmogli s 4 narodnimi kandidati, tako tudi mi „šparovci“ smo tukaj zmagali z vsemi 4 naše stranke. Vprašali me boste: kaj neki pomeni beseda „šparovci“? Nate odgovor: Slovenska tukajšnja

stranka ni tako močna, da bi se pod tem naslovom mogla v volilni boj spustiti z nemčursko liberalno; al mnogo poštenih meščanov je, katerim do grla že preseda potratno gospodarstvo onih mož, ki so do sedaj krmilo mestno v rokah imeli in pod katerimi so rastli davki različnih vrst kakor gobe po dežji iz tal. Ta klika podirala je bajte ubozih, a ni skrbela za to, da bi se siromaškim rodovinom zidala tu ali tam prebivališča. Razsrdilo je tedaj to gospodarstvo po pravici večino velivcev 3. razreda, tako, da so se pridružili Einspielerjevi stranki in pod naslovom „sparpartei“, to je, „šparovcev“, 24. dne t. m. na volišče biteli in sijajno zmagali. Od 438 volivcev se jih je volitve vdeležilo 143, in izvoljen je bil pivar Rieder z 94 glasovi, prof. Einspieler z 90, čevljar Flach z 80, in v ožji volitvi hišni posestnik Pamperl mlajši, ki je z 38 glasovi podrl bivšega župana viteza Jessernigga, ki je vjel le sramotnih 7 glasov. Celó nobeden liberalnih kandidatov ni tedaj zmagal! To je očitno znamenje, da previdni Celovčanje so siti novodôbnega liberalizma in da s to volitvijo očitno naznanjajo svetu željo: „libera nas, Domine“! V mestnem odboru sedí sedaj 5 mož konservativne stranke, med katerimi 2 Slovenca: izvrstni naš prof. Einspieler in pa že lani izvoljeni trgovec Rosbacher.

Iz Vač 1. maja. — Dopis v zadnjem listu „Novic“ imam nekako popraviti. Namesti „30 prvotnih“ naj se bere 32 Vaških posestnikov, ki imajo sicer skupne sopasnike, kateri pa s sejmi niso v dotiki, a vendar si oni tudi vse sejmske dohodke prilastujejo in med seboj porabijo, čeravno imajo tudi drugi sotržani ob sejmi enak napoto in kvaro.

Novomesto 1. maja. — Da se „podpornemu društvu za borne dijake“ od vseh strani vljudno pripomaga, to kažejo blagovoljni doneski, ki so jih dale razne prilike, namreč: popularna predavanja v gimnazijski dvorani 57 gold. 70 kr.; gledališčina predstava v čitalnici 54 gold. 50 kr.; koncert v kazini 100 gold. 30 kr. Za to javno izreka lepo zahvalo odbor.

Iz Ljubljane. — „Gori pa doli, sém ter tjè“ — to je, kar se je celi pretekli teden v časnikih bralo o obravnavah Dunajskih ministrov z Ogerskimi, ki so vsak hip iz Pešta pritekli na Dunaj, pa zopet v Pešt bežali, — dognalo pa se ni nič. Prejšnji bojni glas „ustavovercev“: „ne za trohico novih bremen več!“ že je potihnil kot figa-mož! Vsaj smo zmirom rekli, da ta stranka bo vse odobrila, kar to ministerstvo stori. — Kakor o Avstrijsko-ogerski pogodbi je še vse negotovo, tako je negotovo še zmirom stališče Avstrijske politike o Turškem vprašanji; to pa se vsak dan bolje spoznava, da Avstrija bi lahko v Ruski imela zvesto zaveznico, ko bi minister vnanjih opravk do drug bil nego grof Andrassy, kateremu je „železni“ kancelar Bismark orakel. V sedanjih razmerah pa je lahko mogoče, da se vresničijo besede Palmerstonove, ki je rekel: „Turčija je vžigalni klinček, ki bo v Evropi zanetil občni plamen.“

— (Vcenitev zemljišč na Kranjskem) v zadnjem našem listu omenjena, se bode tako le nadaljevala:*) Od 2. do 4. maja obhodijo cenilci Novomeškega okraja na meji med prvo in drugo cenilno skupino ležeča zemljišča, da se zarad vcenitve taistih med seboj dogovoré. Vcenitev posamesnih zemljišč se pa začne 1. maja v občini Zaloše v Radoliškem okraju, 2. maja v občini Cesta v Kočevskem okraju, 8. maja v občini Gotna Vas v Novomeškem okraju.

*) Ta naznanila se bodo nadaljevala, da jih posestniki dotičnih krajev zvedó. Vred.

— (Iz deželnega odbora.) V poslednji seji je deželni odbor dovolil, da se učitelj Janez Kernc imenuje za definitivnega vodjo in nadučitelja v Šent-Vidu poleg Ljubljane. — Izpraznjena služba sekundarja v tukajšnji bolnišnici podelila se je dr. Edvardu Šavniku. — Poleg družih rešitev v cestnih zadevah je gledé preložitve Gaberske ceste v Postojnskem okraji dobil deželni inženir nalog, dotični načrt pretresti in o tem odboru poročati. — Občini Ustje se je dovolilo 20 odstotkov občinske priklade na neposredne davke. — Dalje je odločil deželni odbor, naj se volita nova občinska zastopa v spodnji Idriji in v Slivnici v Ljubljanskem okraju, ter je potrdil občinske takse, katere je sklenila občina v Krškem.

— Po dopisu sl. ministerstva kmetijstva pride c. k. ministerski svetovalec dr. Lorenz iz Dunaja, pozvedit še marsikaj zarad naprave kmetijske šole na Dolenskem.

— (Stolnemu kaplanu gospodu K. Klunu zaupnico) izročé narodni volivci 3. razreda, ki so ga 27. dne marca t. l. za svojega zastopnika v mestni odbor volili. V tem pismu milujejo sklep g. knezoškofa dr. Pogačarja, ki moža, kateri svojo duhovsko službo v vseh zadevah izgledno opravlja ter se za pravice katoliške cerkve kakor naroda svojega neumorno potéza, nena doma zoper željo njegovo iz glavnega mesta prestavlja na deželo, in ž njim že tako majhni množici narodnih zastopnikov v mestnem županstvu izvrstno moč jemlje, brez ozira na to, da tudi v tej korporaciji je braniti treba interese cerkve in šole in je zato tudi v prejšnjih časih bil med odborniki duhoven. Kakor pa je osupnil in vžalil knezoškofijski dekret volivce, da mož „ves po volji Božji“ bi se moral umakniti zaupnemu klicu svojih someščanov zato, ker ni „po volji nasprotnikov narodnih“, isto tako je volivce srčno razveselil glas, da njih izvoljenec hoče ostati na mestu, na katero ga je zaupanje someščanov tako častno postavilo. — Če dostavljamo temu še to, da s to zaupnico v soglasji je — razen „Tagblattovcev“ — vse mesto, je pač tehtnost njena jasna.

— Govorica o tej „zaupnici“ je menda tako vznemirila mestno policijo, da jo je o včerajšnjem dohodu gosp. knezoškofa v Ljubljano zmešala z ono ponočno „zastavičko“, ki se včasih komu pod oknom zagode in od leta 1848 „mačja godba“ imenuje. Zato je sinoči bila vsa policijska straža za varstvo škofije na nogah in njej na pomoč so bile celó vojaške patrole pripravljene; plinova svečava je do polnoči gorela, mestni gosp. župan pa neki celo noč oči ni zatisnil. Al Ljubljana bila je — mirna in potrdilo se je le, da „strah je v sredi votel, krog in krog pa ga nič ni.“ (Pismo Palackého) od 28. dne u. m., razglašeno v „Politiki“, izrazuje pristrčno zahvalo vsem, ki so se blizo in od daleč njega tako ljubeznjivo spominjali, in da na večer njegovega življenja ni mu bolj druzega prepričanja memo tega, da se Slovani iskreno zavedajo narodnosti svoje in vzajemne solidarnosti ter da se jim v tej zavesti ni bati naklepov sovražnih, ker v naravi Slovana leži, da ne trpi od tujca nobene krivice, a da tudi on tujcu krivice ne stori.

— (Vélíki sejm v pondeljek) je bil tako majhen, da o trojaci že davno Ljubljančanje ne pomnijo takega. Kupca skoro nič, zato tudi kupčije nič. Živine je bilo še precej na trgu, prodalo pa se je malo; cena je nekoliko nategnila. Lahki so pokupili precej kónj. Iz vsega je očitno, da „nemanič“ je planet, ki zdaj svet vlada.

— (Slovensko gledišče.) Gospé Odijeve benefica materijalno ni bila tako izdatna, kakor bi bili vrli pevki

in igralki želeli. Dobila pa je vendar dva venca. Igra je izdelek srednje vrste, igrala se je pa dobro. — Prihodnjo soboto bo imela druga pevka in igralka dramatičnega društva gospica Namretova svoj večer z burko „Dva gospoda in eden sluga“, za katero je gosp. Stöckl zložil godbo, in z lično opereto „Čarobne gosli“. Tudi tej gospici želimo za njen trud dejansko pripoznanje občinstva. — V nedeljo pa pride na vrsto gosp. Kajzelj, neprekosljivi komikar našega gledišča z igro „dr. Faustova kapica“. Tega, mislimo, nam ni treba še posebno priporočati občinstvu, ker je predobro znan, zato bo hiša gotovo polna, da se bo kar trlo.

— (Kegljanje za dobitke) se je pričelo 1. t. m. v Ljubljanski čitalnici na korist „dramatičnega društva“ in „narodne šole“. Dobitki so krasni in vsi skup 300 gold. vredni. Tedaj na noge, kegljavci!

— (Koncert), ki sta ga sinoči v redutni dvorani napravila gospoda Förster in Gerstner, je bil v umetniškem oziru gotovo najizvrstnejši letošnje sezone. Gosp. Förster se je pravega mojstra skazal na harmoniumu, ki je velečastno donel po dvorani, gospod Gerstner pa se odlikoval na goslih. Lepo so jima pa pomagali s petjem gospodična Marija Orlova in pa udje vokalnega kvarteta: gg. Razingner, Schäffer, Valenta in Kagnus. Škoda, da dvorana ni bila tako polna, kakor se je smelo pričakovati; al v Ljubljani je že taka, da večidel le takrat je koncert poln, kedar je zastoj.

— (Skušnje čitalničnega pevskega zbora) za poletne veselice se začno v petek 5. maja, in se bodo vsak petek redno nadaljevale. — Gospodje pevci, ki želijo iznova vstopiti v čitalnični pevski zbor, naj se oglasijo v omenjenih dnevih ob 8. uri zvečer pri pevovodji.

Čitalničin odbor.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja 2. maja. — Do danes o Ogerskih zadevah še vse tako visi, kakor je negotovo viselo do zdaj; soglasno se trdi, da tudi danes ni še pričakovati Najvišega odločilnega sklepa cesarjevega.

— Po vse s trte zvita je novica, ki so jo nekateri časniki te dni razglaševali, da presvitli cesar gré v Berlin v razgovor zarad Turškega vprašanja.

— Zborovanje Avstrijsko-ogerskih delegacij se ima začeti 9. dne t. m.

Iz Turškega bojišča. — Zadnji dnevi so bili na bojišču v Hercegovini jako burni. Muktar-paša je namreč s četo 15.000 glav vnovič napotil se proti Nikšiću, da bi tej po vstajnikih že hudo izstradani trdnjavi živeža donesel. Ob prehodu pri Dugi so ga počakali ustajniki in vnel se je hud boj, ki je štiri dni trajal. Muktar-paša ni dosegel svojega namena, le posadka je s prebivalci vred planila iz trdnjave in vplenila nekoliko živeža, Muktar-paša pa ni mogel prodreti, marveč je po poročilih telegramov iz Grahovega, Cetinja in Dubrovnika zgubil do 1. t. m. 3000 ljudi. Ta dan pa boj še ni bil končan, ampak ustajniki so Turke še podili. — Po vladnih listih je bilo pa brati v nekem telegramu iz Carigrada, da je Muktar-paša potolkel in razkropil ustajnike, a to novico so pobili novejši telegrami. Če so tu res Turki vnovič tako tepeni bili, kakor se poroča, potem bo kmalu druga. — Razen tega ni iz nobenega kraja važnejših poročil, slišati je vedno le o grozovitostih Turkov zoper kristjane.